

Elva Postipoiss

Nr 27 (715)

Laupäev, 8. august 2009

Hind 7.50

Aina rohkem näeb koduaedades kõikvõimalikke veesilmi. Pildile jäi konnatiik Elve Kalliste koduaias. Foto: Sirje Veldi

Kas mul on parem kui sul?

AED Kaunist aeda pole patt ka teistele näidata

Elva Aianduse ja Meesinduse Seltsi rahvas käis möödunud laupäeval kaemas, mida põnevat teistes aedades tehtud tasuks ehk oma aiaski katsetada.

Sirje Veldi

Sisse põigati viide kaunist aeda, kus pererahvas küllalisi lahkesti vastu võttis.

Esimeses peatuspaigas ei jõudnud küllalised küllalt imetleda Helju Juhansoo suurt ja uhket lillepeenart, mis nii korrapäraselt erivärvilistest suvelilledest kokku miksitud. Perenaine ise ütleb, et tal on tavalise inimese tavaline aed, aga et see on ühtlasi käsitöö kõrval tema kõige suurem ja aeganõudvam hobi, siis pakub sellega tegelemine ka puhast naudingut. Suur suvelilled peenar, mis võiks vabalt kaunistada ka näiteks linnaparki, on põnev seetõttu, et seal kasvavad igal aastal uued lilled ja see näeb alati pisut teistsugune välja. Kõik lilletaimed kasvatab perenaine ise ja et midagi raisku ei läheks, siis aina istutab juurde ning jagab tai-

mi teistele, kes aga soovivad.

Perenaine toob õue ka oma käsitööd, mis end suvepäikeses ja keset õitsvat aeda väga hästi tundsid.

Seejärel ootab meid linna teises veeres Merike Friedenthal, kelle koduaed on eelmisest sootuks erinev. Siin on aia rajamisel suurt rolli mänginud asukoht. Maja seisab mäevärel ja seda ümbritsev aed on kui üks suur ja maitsekalt kujundatud kiviktaimla. Tundub uskumatuna, et aeda hakkas pererahvas rajama alles viis aastat tagasi – niivõrd terviklik on üldmulje. Eriliselt suursugustena mõjuvad ka krundi ümber keset lillepuhmaid ja maadligi laiuvaid mägitaimi kasvavad kõrgeid männid, mille ladvad suisa pilvi puudutavad.

Igas aianurgas muinasjutt

Moodsast alpiaiast otse ehedasse Eestimaa aeda satume Silvi Lembergi juures. Siin on iga aiasopp justkui eraldi ruum. Igal nurgal aias on oma lugu, oma muinasjutt, mida eriti armastavad selle pere lapsed ja lapselapsed. No milline laps ei unistaks selli-

sest vanaemast-vanaisast, kelle juures on purskkaev, üks ehtne muinasjutumaja, päkapikud ja salapärase ussipuu ja mööda seina ronivad maasikad... Perenaine pakub külalistele just ahjust võetud leiba, millele määritud või enne ära sulab, kui suhu jõuab. Peremees aga avab äkitselt veskibaari ning küsib, et ega keegi veini ei soovi...

Nõmme tänava puhul pole olulist vahet, millisesse aeda satud, sest kui selle tänava majaomanikel oma kodu kaunistamise ja korrastamise kihk ka mitte lapsest saati veres ei ole, siis on see levinud üle selle tänava naaberaedade. Ekskursante ühest aiast teise juhatab Viive Pari ütleb, et tegelikult oli kokku lepitud naabruses oleva perega, kes aga sel päeval aiahuvilisi siiski vastu võtta ei saanud. Kuid nad soovitasid astuda läbi naabruses elava Elve Kalliste juurest, kes juba seisabki aiavärel ja juhatab küllalised lahkest taga-aeda, mis niivõrd suur ei olegi, kuid kuhu üllatavalt loogiliselt mahub nii ilu- kui köögiviljaaed. Taas kuuleme, et pererahvas ei ole elanud selles majas eriti kaua, mistõttu jagub pe-

renaisel plaane, mida võiks veel siia või sinna istutada ja mida teisiti teha, kui vaid aega rohkem oleks.

Ellen Kooskora aiaga tutvumist segab pisut soe suvine vihmasadu. Siinne aed lummas tulijaid eelkõige oma suurusega. Krundi piirab ühest küljest kõrge mets, mis tekitab tunde, nagu oleksid täiesti üksi keset metsi rajatud pargis, kus on olemas kõik, millest hing pärast stressirohket päeva kosutust ja tasakaalu tagasi saab. Isegi väike saareke on siin keset tiiki, ja oma pink ning puu...

Reisi lõpuks viis Endel Reimand kogu reisiseltskonna oma mesilaste mett maitsema ning oma meemajandust kaema.

Uued kogemused

Ringkäigu koduaedades korraldanud Viive Pari ütleb, et ilusaid aedu on Elvas tõesti palju ja sellised ringsõidud annavad uusi ideid ja innustavad ka oma aedu kaunimaks ning seeläbi kogu Elva linna kujundamisele kaasa aitama.

“Ega me ei lähe kellegi poole ilma kokku leppimata, et meid sinna aeda ikka lubatakse, sest paljud aiapidajad ei taha vä-

ga võõraid oma aeda,” räägib Pari. “Olen nendega ikka enne suhelnud, valinud aiad aga välja täiesti juhuslikult, mis on endale silma jäänud.”

Igal aastal on aianduselt vaadatud ka kaugeimatesse kantidesse. Nii minnakse tänava Põltsamaa roosiaeda ja külastatakse Võhma-Türi dendraariumi ning külastatakse üht Türi koduaeda.

“Igal aastal oleme käinud ka Sulev Savisaare aias, kust alati on meie inimesed taimi kaasa ostnud,” räägib Pari, kel on mõlunud mõttes ka rohevahtuse korraldamine, sest kevadel ja sügisel jääb aiapidajatel ikka üle istikuid ja lilletaimi, mida kahju ka lihtsalt ära visata, pigem siis juba millegi vastu vahetada või soovijaile lihtsalt ära jagada. Oluliseks peab Viive Pari ka seda, et aiapidajad saavad omavahel paremini kontakti ning igal aastal on nende ringkäikudega ühinenud uusi inimesi, kes alles hakkavad oma aeda rajama, otsivad mõnd huvitavat taimet või kujunduslikku lahendust ja vajaksid kogunud aedniku nõuannet.

LÜHIDALT

Valmis VVV SA strateegia

Vabariiklaste Fondi rahastatud projekti “Arengustrateegia – samm jätkusuutlikkuse suunas” raames valmis juuliku lõpus Vapra-mäe-Vellavere-Vitipalu (VVV) Sihtasutuse arengustrateegia aastani 2020. Arengustrateegia koostamiseks viidi läbi kolm töist ja üks arengustrateegiat tutvustav seminar. Arengustrateegia valmimises osales tööseminaride kaudu poolsada VVV sõpra ja koostööpartnereid. VVV arengustrateegia on hea näide sellest, kuidas väikesest teost võib saada algus suurte tegudele ning dokumendina abiks ka teistele mittetulundussektoris tegutsevatele ühendustele ja on kättesaadav aadressilt: <http://www.vvvs.ee/?190>.

Arengustrateegia koostamist konsulteeris Rivo Noorkõiv OÜ-st Geomedia. Toetust koordineerib Avatud Eesti Fond. VVV SA

Alanud on karujaht

1. augustist algas Eestimaal karujaht. Karude arvukus on Eesti metsades kasvanud sedavõrd suureks, et nende tekitatud kahjude ennetamiseks tohib tänavu küttida 60 karu. Kõige rohkem on lubatud tänavu karusid küttida Kirde- ja Kesk-Eestis, seevastu ei tohi seda teha Saare, Hiiumaa, Valga ja Võru maakonnas.

Karu tekitab inimestele kahju peamiselt mesitarude lõhkumisega, 2008. aastal hüvitas ministeerium mesinikele tekitatud kahju 242 099 krooni ulatuses.

Valgutas elav jahimees Meelis Mägi ütles Elva Postipoisile, et siinkandis karusid eriti pole, kuigi paar nädalat tagasi nähti Rõngu vallas Rannakülas üle tee minevat ilmselt emakaru koos kahe pojaga. Muidu on siinkandis põhilised kitsed ja metssead, nähtud on ka ilveseid ja põtru ning suurenenud on kärkrite ja rebaste arv, mistõttu vähem on ka jänesed.

Karusid võib küttida kuni 31. oktoobrini.

EPP

LÜHIDALT

EASi toetus aitab koolitada töötajaid

3. augustil alustas EAS mikro- ja väikeettevõtetele mõeldud koolitusosakute taotluste vastuvõtmist. Koolitusosak on sihtotstarbeline toetus tööalase täiendkoolituse ostmiseks, mille eesmärgiks on tõsta mikro- ja väikeettevõtete konkurentsivõimet läbi parema ligipääsu koolitusteenusele. Lisaks uuele toetusele alandati ettevõtete juhtide ja töötajate teadmiste ja oskuste arendamise toetuse minimaalsummat.

“Koolitusosaku võimaluse lisamine teadmiste ja oskuste programmi sündis väga heas koostöös Eesti Koolitusfirma Liidu ja majandusministriumiga ning kujuneb loodetavasti oluliseks impulsiks mikro- ja väikeettevõtetele keerulises majandusolukorras hakkama saada,” ütles EASi juhatuse esimees Ülari Alamets.

Koolitusosaku abil saavad mikro- ja väikeettevõtted hankida koolitusteenust riiklikelt koolitusasutustelt ja koolitusfirmadelt, kes on kandanud teenusepakkujate nimekirja, mis on avaldatud EASi veebiküljel www.eas.ee/koolitusosak. Toetuse maksimaalne suurus on 15 000 krooni toetusaja kohta ühe aasta jooksul.

“Toetuse taotlemiseks piisab, kui täita avaldus ning lisada sellele koolituspakkumised. Loomulikult eeldame, et ettevõtja on eelnevalt hinnanud oma töötajate koolitustavajadust,” ütles EASi

ettevõtete võimekuse direktor Pille-Liis Kello. “Kuna toetust saab taotleda kord aasta jooksul, tuleb ettevõtjal oma koolitustavajadused eelnevalt läbi mõelda.”

Lisaks uuele, koolitusosakute toetusele, muutuvad ka teadmiste ja oskuste arendamise toetuse tingimused. Toetuse minimaalne summa langeb 25 000 kroonini. Ettevõtjad on 2009. aasta esimese poola taotlenud koolituse ja nõustamise osuks 25 miljonit krooni 276 taotlusega. Mikroettevõtteid on taotlejate seas 30%. “See on arvestades mikroettevõtete osakaalu ettevõtete üldarvus väga vähe. Toetusprojekti varasem alampiir 70 000 krooni oli mikro- ja väikeettevõtjatele liiga kõrge. Samas on ettevõtjate huvi koolituste ja nõustamisteenuste tellimise vastu suur ning majandustingimused ei ole taotluste arvu programmis vähendanud. Ettevõtjatel on täna aega tegeleda arendustegevusega ja tulevikustrateegiatega koostamisega rohkemgi kui aasta tagasi,” selgitas Pille-Liis Kello.

Samuti hakatakse ühe muutusena teadmiste ja oskuste arendamise programmi raames toetama ettevõtte töötajate saatmist välispraktikale välisettevõttesse.

Nii koolitusosakut kui ka teadmiste ja oskuste arendamise toetust rahastab Euroopa Sotsiaalfond.

EAS

Millal algab mesinduses uus aasta?

Uus mesindusaasta algab siis, kui hakkavad kooruma mesilased, kes peavad talve üle elama ja kandma pere järgijevõime järgmisele aastale.

Ei ole sugugi ükskõik, millal kooruvad need mesilased, kes lähevad vastu meie oludes karmile ja kapriissele talvele. On kindlaks tehtud, et talve ei ela üle ligi 60% nendest mesilastest, kes koorusid enne 25. juulit. 25. juuli ja 25. augusti vahel koorunud mesilastest hukub talvel keskmiselt 17,5 protsenti. 25. augusti ja 10. septembri vahel koorunud mesilastest 11,6 protsenti ja pärast 10. septembrit koorunud mesilastest ligi 30 protsenti.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et mesiniku uus aasta algab siis, kui mesi on võetud ja algab uue talvituma mineva mesilaste põlvkonna kasvatamine. Siis pannakse alus ka järgmise aasta meesagile, sest järgmise aasta saak on olemas kaesoleva aasta mee võtmisest ehk

sellest, kui palju jäetakse mesilastele talvesöödaks naturaalselt mett ja suira ning kuidas suve lõpus kasvatatakse üles noored mesilased.

Aga mida teha tühjaks vurrutatud kärgedega; millal võib alustada pesade koondamisega; mida teha varguste vältimiseks pesade koondamise ajal; mida silmas pidada mesilaste täiendussöötmisel; kui palju tuleb perel anda täiendussööta; mida teha, kui on oht, et talvesööda hulka satub lehemett; mida silmas pidada pesade lõplikul koondamisel; millal ja kuidas teha varroalesta tõrjet?

Kõigile nendele küsimustele püüavad ammen-dava vastuse anda Eesti juhtiv mesilaste haigus- te spetsialist Arvi Raie ja Tõnu Hiimäe laupäeval, 15. augustil kell 10 Pargi tänav 34 mesilas. Oodatud on kõik mesindushuvilised. Loeng on tasuta.

Tõnu Hiimäe

Meenutusi Udernast

Tänapäeval kipub see võõramaiguline nimi unarusse vajuma, kuid omal ajal olid Uderna vald, Uderna postiajend, Uderna kool ja Uderna raudteejaam laialt tuntud. Uderna mõisa aladel kujunes Uderna vald, selle maadele hiljem Elva.

Enn Oja, Uderna kooli 1942. aastal lõpetanu

Muide, Elva linnavalitsus asus aastaid endises Uderna kõrtsihoones [praegune Elva postkontor] ja Uderna postijaama müüride vahel töötas Elva algkool, mis viimases sõjas hävis, ent ehitati samale kohale taas üles.

Omaaegse Uderna valla suurusks on märgitud ligikaudu 3100 ha, kus 1922. aasta vallaraamatute järgi elas 1523 elanikku. Kui 1. aprillil 1939 toimus valdade ühendamine, tekkis Uderna, Kirepi, Hellenurme asemele Elva vald.

Uderna valda läbisid peaaegu paralleelselt kolm magistraali: Tartu-Valga raudtee, mille ääres asub pisike Uderna peatus, ida pool Palupera ja Elva tee, mille ääres asub Uderna mõis ja raudteest lääne pool omaaegne Riia-Tartu postitee, mis hiljem Tartu-Valga maanteeks nimetati. Selle maantee ja raudtee vahele kujunes Uderna valla keskuse vallamaja, koolimaja, magasiidid, vaestemaja ja mõne taluga, moodustades ulatusliku hajaküla. Tänapäeval on see keskus oma tähtsuse minetanud ja teda nimetatakse hoopis Kalme küllaks.

Kuigi Uderna kuulub Rõngu kihelkonda, suheldi enamasti Elvaga. Ja kuigi Rõngu surnuaial puhkab rohkesti ka Uderna ja Kirepi omaaegseid inimesi, oli selle keskusega lävimine nõrgavõitu. Sobiva ilmaga võis kuulda Rõngu kiriku kella. Hoopis enam kostsid meile aga Tilga vene kiriku kellad. Ka need on nüüd ajalugu, sest viimase sõja keerises hävis Tilga kirik ja kellad väikisid ilguseks...

Uderna kooli lugu on üsna pikk. Teda on mainitud juba aastal 1766. Jääb arusaamatuks, miks Udernas leiti vallamaja ja kooli asukoht mõisast ning ka meti sobivamast Kalmest eemale. Minu teada olnud koolimaja esialgne asukoht praegusest majast veidi kirde pool kõrgendikul, mis hiljem osutus aiaks. Kui aga suitsutarena ehitatud maja kitsaks jäänud, ehitati nüüdse hoone kohale uus ja jätkati 1896 venekeelse ministeeriumikoolina. Ent sellel polnud pikka iga. Sajandivahetusel põles koolimaja ühe õpetaja samovarist pääsenud sädemest maani maha. Sündmusest on hiljem kirjutatud mälestustes toonane koolipoiss Friedebert Tuglas. Uus kooli-

Praeguses, üle saja aasta vanuses hoones tegutses pärast kooli sulgemist 1973.

aastal veel pea kolmkümmend aastat Uderna koduloomuseum, millest Tartumaa muuseum loobus 2002. aastal. Maja anti üle vallale, kes selle peagi maha müüs.

Kooli kunagised vilistlased on õnnelikud, et maja sattus sõbralike inimeste kätte, kes lubavad oma õuel aegajalt ka kooli kokkutulekuid korraldada. Foto: Enelin Paistu

limaja ehitatud 1900. aastal valmis üllatavalt kiiresti – 6 kuuga. Uhkem ja avaram puitehtis on seisnud enam kui sajand. Aastast 1919 töötas kool 6 klassilise algkoolina. Viimane koolikell helises neis vanades ruumides siis, kui lõppes Uderna kooli 207. õppeaasta ja kool likvideeriti.

Minu mäletan Udernat sama kaua kui iseennast. Et mu isa pidas tookord Udernas koolijuhatajaametit, elasime koolimajas. Siinsete paikadega on seotud minu mängumaad, lapsepõlv ja algkooliaastad. Ei oska öelda, milline on kõige kaugem sündmus või elamus, mida mäletan. Oli see nüüd ühe foto tegemine, kuhu end koos tollaste kohalike noorte daamidega peale trügisin, aga võibolla hoopis tiiki kukkumine ja rohutatist kinni haaramine, mis oleks väga traagiliselt võinud lõppeda, kui vana kooliteenija Kartau mu punast mütsitutti poleks märganud ja appi tõtanud.

Aastad möödusid. Vaheldust töid koolimaja külastajad. Suvel liikus sageli mustlasi või astus läbi erakirjanik Kusta Toom, või tuli kirjanik Helmi Mäelo või keegi isa kolleegidest, sõpradest, tuttavatest. Tunnetasin kooliaasta pidulikke algusi juba siis, kui ise veel koolis ei käinud. Isa riietus tavalisest pidulikumalt ja kodus valitses mingi seletamatu meeleolu. Aga eriti meenus see, kui sügisel 1936 sai minust koolipoiss – Uderna 6-klasiline algkooli õpilane. Meid oli vist 8-9 poissi-tüdrukut. Meiega hakkas tegelema õpetaja preili Salme Rekan (1907-1997). Temalt saime lugemise ja kirjutamise oskuse. Algul oli aabitsaks Johannes Käisi “Esimesed vaod”, millele hiljem lisandus lugemik “Elav sõna”.

Esmaspäeva hommikul toimus saalis ühine palvus ning koraali laulmine. Siis mindi klassidesse. Vahetundidel liiguti saalis ja koridorides, kevadel-sügisel ilusate ilmadega muidugi väljas. Meil oli tookord moes mitmed pallimängud, eriti laptuu, mida löödi vahetundidel ja rohkem helises neis vanades ruumides siis, kui lõppes Uderna kooli 207. õppeaasta ja kool likvideeriti.

Igal kevadel tuli “kooli katsuma” Elva jaoskonnaarst Peeter Avarsoo. See oli omamoodi sündmus, kui tohtrihärra oma selgukorviga mootorrattal koolimaja ukse ette sõitis. Kõik õpilased vaadati siis hoolega läbi. Mõõdeti ja kaaluti, lasti suu lahti teha ning kontrolliti hammaste seisukorda. Tulemused märgiti iga õpilase tervise kaardile. Aga igal kevadel toimus koolimajas veel rüügete panek, nii õpilastele kui ka ümbruskonna pisiperedele. Taas oli tohtrihärra kohal ja koolimajas sagimist rohkesti.

Maikuu teisel pühapäeval tähistati emadepäeva. See oli Udernas alati pidulik päev. Nimelt esimesena Eestis tähistati Ameerika ja Soome eeskujul emadepäeva 1922. aastal just Udernas, kuna siin, Morjentsil, asus traditsiooni algataja ning propageeri Helmi Mäelo (sünd Pett) kodukoht. Minu mäletamist mööda võttis kirjaniiku-proua neist Uderna pidustustest vist korra ka ise osa ja esines kõnega. Sage li oli kõnelejakas Elva pastor Bender.

Südataalval oli suursündmuseks Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine, millest Udernas ikka lugu peeti. Pidupäeva künnisel kaunistati saal rohelisest põllavartest, männiokstest ja rebudest vanikute ning lipukestega. Oli aktus, peeti kõnesid, laulsime päevakohaseid laule, esinesime deklamatsioonidega. Muidugi toimusid koolimajas ka kohalike seltside peod.

Maailma sündmused jõudsid Udernas ajalehtede ja raadio kaudu. Nii teadsime kodusõjast Hispaanias. Poisid mängisid Abessiinia ja Itaalia sõda, kus ühe juhti nimetati Neeguseks ja teist Mussoliniks.

Kevadel 1941 läks ärevaks. Peaaegu iga päev sõitsid rasked ja pikad kalvaburgunist rongid Valga suunas, kaks vedurit ees, musta suitsu pahvides vaevalt Palupera poole. Ühel päeval tekkis arvatavasti nende vedurite sädemetest Uderna jaamast veidi Palupera poole raba põlemine. See oli meie jaoks kohutav vaatepilt kui mustad suitsupilved tõusid, päiksegi varjutusid ja liikusid üle koolimaja põhja suunas. Terve päeva püüti tulekahjut kustutada. Elvast oli kohal tuletõrje, kaasa löi palju kohalikke elanikke. Õhtul käisime vaatamas – ikka suitses veel.

1941. aasta suvesõja sündmused elati Udernas üle suhteliselt rahulikult. Ängistusega vaadati Tartu põlemist, üle Elva paistvaid suitsusambaid, õhtuti-õõsiti hõõguvat taevaalaotust. Kool algas alles 1. novembril ja lõputunnistused saime juba 9. mail. Olin jõudnud Uderna kooliga ühele poole ja ühtlasi lõppesid ka minu Uderna aastad. Aga tookord oli nii meeldiv minna oma lemmik-vahtra-puu juurde, et teda imetleda ja patsutada. Tore puu oli lehtimas...

Toimetusel

Uderna kooli vilistlased ja õpetajad kogunevad iga kahe aasta tagant vana koolimaja juurde kokkutulekule. Viimane kokkutulek oli tänavu 1. augustil.

Endise Uderna kooli (1766–1973) juhataja Eduard Oja poja Enn Oja artikkel on siin avaldatud lühendatult. Loo täisversiooni saab lugeda Käärde Arendusseltsi kodulehel www.kaardi.ee.

Piirid mõjutavad meid rohkem, kui arvata oskame

Tartumaa muuseum on osa oma kaardikogust toonud näitusele, mille koondnimetus on "Piirid".

Sirje Veldi

Näituse koostanud Kai-do Orula ütleb, et piiridel on meie elus üsna oluline tähtsus ja näitus puudutab kolme aspekti, mis tulenevad kaartidest ja piiridest.

"Tahame näidata Tartumaa ajaloolist eellugu halduse mõttes," ütleb Orula. "Piiride muutmine pole ju vaid vormiline, see mõjutab kaudsest ka inimeste igapäevaelu, kultuurielu, identiteeti ja inimese heaolu, mis on seotud oma koha tundega. See ei pruugi alati formaalsete piiridega kokku joosta. Tartumaa moodustas olulise osa Ugandi muinasmaakonnast, millest arenes välja Tartu piiskopkond. Läbi keeruliste sündmuste ja mitmete nõukogude aegade haldusreformide on kujunenud Tartumaa, mis geograafiliselt ja elanike arvult on eestiaegsest Tartu maakonnast oluliselt väiksem."

Näituse teine eesmärk on tutvustada olemasolevat kaardimaterjali ning näidata, mida üldse on piiritletud ja kaartidele märgitud. Siin on nii väiksemate taluüksuste kaarte kui ka suuri piirkonna-kaarte, lõpetades poliitiliste ja sõjaotstarbeliste kaartidega. Põhjalikumad kaardid on mõeldud kasutamiseks spetsialistidele.

Orula sõnul tehti korralikke ja üsna täpseid kaarte juba Rootsi ajal, 17. sajandil. Neid ei saa võrrelda Nõukogude aegsete laiatarkaartidega, millele palju olulist infot lihtsalt jäeti märkimata. Küll aga olid ülitäpsed Nõukogude aegsed sõjaväekaardid.

Näitusel on ka paar käitsi joonistatud skeemi,

mis kujutavad lahingutegevust maa-alal.

"Taolisel viisil on endiselt võimalik teha selliseid esteetiliselt huvipakkuvamaid kaarte, kus kartograafilisele täpsusele lisaks on näha ka kunstnikukätt," räägib Orula. "Sellised kaardid on viimase peal. Meil korralikult sellist käsitsi tehtud kaarti, mis oleks selliselt illustreeritud, praegu näitusel väljas ei ole, aga neid on tehtud."

Korralik maamõõtmine käis üle Eesti ala vahetult enne Põhjasõda ja tänu sellele on Eestimaa muuseumitel olemas üsna hea kaardimaterjal. Vanimatel kaartidel kohtab kalligraafilist käsitsikirja, sest kuni 19. sajandi alguseni tehti alustöö käsitööna, hiljem trükiti.

Valdav osa näitusel olevatest kaartidest on 19. sajandist ja 20. sajandi esimesest poolest. Vanim kaart on Tartumaa muuseumis 17. sajandi keskpaigast ja vajab restaureerimist ning seetõttu seda näha ei saa.

Kihelkond ja kirik

Kihelkonnad olid Eestile erakordselt olulised, kultuurilised tervikud 19. ja 20. sajandi vahetusel. Need olid üksused, kus inimesed laias laastus öelduna tunnetasid, et see maa-ala on meie kodu. 20. sajand paiskas kihelkondliku mentaliteedi segamini.

"Eriti mõjutas seda 20. sajandi esimesel poolel toimunud tööstuslik areng. Vabas Eestis hakkas inimeste asustus maareformi tulemusena oluliselt muutuma. Kihelkondlikud sidemed tundusid moodsas ühiskonnas arhailised ja mitte asjakohased. Kirik ei olnud kultuurikeskuseks enam nii oluline ja ei sidunud inimesi enam nii terviklikult nagu varem," räägib Orula. "Kihelkondlik traditsioon oli Eestis ole-

Muuseumiteadur Kaia Ivask näitab suures vabadustehnikas kaitseliitlaste poolt sinimustvalgeks värvatud piiriposti, mida ei õnnestunudki püsti panna. Foto: Sirje Veldi

mas tegelikult juba enne kirikuid. Oli selline põhimõte, et igas kihelkonnas peab olema oma kirik. Seetõttu, et seal elavad inimesed pidid juba moodustama mingi terviku. Kirikud rajati ikka sinna, kus see oli mõttekas, mitte ei seatud kiriku järgi halduspiiri."

Nõukogude ja pärastsõjajärgne aeg oli reformide poolest rikas kuni oblastite moodustamiseni välja.

"Seejärel hakkas kolhooside ja nende väikevaldade loomine, hiljem rajoniseerimine, kus alguses olid väikerajoonid, siis tulid suurrajoonid ja siis uuesti väikerajoonid. On iseloomulik, et sellise mängimisega just lõhutigi ära ajalooliselt kujunenud kihelkonnad," ütleb Orula.

Näitusel on ka Eesti lipuvärvide piiripost, millele Kaitseliit 1990. aastal läbi viidud piiride muutmise aktsiooni käigus üritas venelastele näidata, kust tegelikult kulgeb Eesti riigipiir. Eestlastel ei õnnestunud piiriposti õiges kohas maasse torgata ja nii jõudis see kaarega Tartu-

maa muuseumi.

"Piirid on küll inimeste pandud ja kuigi nad inimesi üksteisest eraldavad, peavad nad ainult siis, kui inimeste vahel toimib mingi kokkulepe – meie ja nende vahel. Kui seda pole, siis oleme teinud piiri, mida tegelikult ei ole."

Muuseum kutsub inimesi, kellel ehk on kodus kaarte või skeeme, andma sellest teada muuseumile, kelle huviorbiidis on ka Nõukogude-aegsed ja iseäranis sõjaväekaardid. Haruldasemad kaardid võib muuseum ka ära osta. Orula paneb südamele, et kaardid vajavad hoolikalt ringikäimist, sest iga liigutamine tähendab kulumist ja seetõttu on suur oht, et need hävinevad või on neid hiljem väga raske taastada.

"Kaardimaterjal on uuri- jaile tegelikult väga kõnekas," toonitab Orula.

Näitus piiridest jääb Tartumaa muuseumis avatuks 26. septembrini ning muuseum loodab, et neid jõuavad uudistama ka kooliõpilased.

MIS JUHTUS

Elvas

31.07 õhtul varastati Pikk tänavalt roller. Roller leiti järgmisel päeval Tartus ja varguses kahtlustatav isik on kinni peetud.

Rõngu vallas

30.07 kl 13.35 juhtis Raido (1984) asulavälisel teel sõidukit kiirusega, mis ületas lubatud sõidukiiruse 38 km/h võrra.

Õöl vastu 03.08 varastati Rõngu alevikus Aia tänavast tumerohelist värvi Audi 80 registreerimisnumbriga 067 TDC.

03.08 kl 07.45 sõitis Maire (1951) asulavälisel

teel lubatust kiiremini 28 km/h võrra, kl 08.10 juhtis Silver (1981) sõidukit teel kiirusega, mis ületas lubatust kiiremini 22 km/h võrra.

Konguta vallas

30.07 kl 13.30 sõitis Dmitrij (1966) asulavälisel teel kiirusega, mis ületas lubatu 21 km/h võrra.

Rannu vallas

Õöl vastu 31.07 varastati Rannu alevikus kivist viis elektrimootorit.

Õöl vastu 04.08 varastati alevikus ühe osaihinna territooriumil masinatega 200 liitrit diislikütet.

VOLIKOGU KUTSE

Elva Linnavalikogu istung toimub 10. augustil 2009.a algusega kell 18.00 Elva linnavalitsuse saalis Kesk tn 32

Päevakorra projekt:

1. Ettekanne Elva linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitamise omanikujärelevalve teotajalt. (Harri Vihalemm)

2. Ettekanne Elva Lasteaia "Murumuna" ümber- ja juurdeehituse omanikujärelevalve teotajalt. (Sander Nurk)

3. Ülevaade Elva Linnavalitsuse tegevusest. (Reno Laidre)

4. Elva Linnavalikogu 27. märtsi 2006. aasta otsuse nr 7 "Elva Linnavalitsuse struktuuri, teenistujate koosseisu ja palgamäärade ning palgatingimuste kinnitamine" muutmise. (Reno Laidre)

5. Elva Gümnaasiumi pedagoogide töötasustamise alused ja palga alammäärad. (Reno Laidre)

6. Haldusüksuste vahelise piiri korrigeerimi-

sega mitte nõustumine. (Kalev Kepp)

7. Elva Linnavalikogu 30. mai 2005. a määruse nr 8 "Kaugküttepiirkonna määramine ning võrguga liitumise ja võrgust eraldumise tingimuste ja korra, kaugkütte üldiste kvaliteedinõuete ning soojuse piirhinna kooskõlastamise korra kehtestamine" muutmise. (Kalev Kepp)

8. Raha eraldamine Elva linna 2009. aasta eelarve reservfondist. (Kalev Kepp)

9. OÜ Elva Soojus sõlmitud rendilepingu muutmise. (Kalev Kepp)

10. Keskkatlamaja piirkonna soojatrasid Elva Soojus OÜ omandisse andmine. (Kalev Kepp)

11. Elva Linnavalikogu 15. juuni 2009. a määruse nr 6 "Elva linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri" muutmise. (Kalev Kepp)

12. Muud küsimused.

Leelo Suidt, Elva Linnavalikogu esimees

LINNAVALITSUSE ISTUNG

04.08 otsustati:

Anda välja kirjalik nõusolek ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumisrajatise väljaehitamiseks Palu tee 1, Palu tee 1a, Laane tn 24, Kase tn 11, Kase tn 12, Lille tn 8, Põllu tn 3, Põllu tn 11, J. Liivi tn 2, Käo tee 47, Paju tn 5, Paju tn 8, Järve tn 5a.

Lubada Elva AMS-l korraldada 16. augustil 2009 "Maarjalaat" Sinilind parklas.

Korraldada lihtmenetlusega riigihange Elva lasteaia Murumuna rühmaruumide mööbli valmistamiseks; lihtmenetlusega riigihange lasteaia Murumuna kabinetide mööbli valmistamiseks.

Määrata lapse sünnitootus Kirsika Soomerile;

Kesk tn 13 kinnisasjaga piirnev maa erastamiseks; Mahlamäe tn 2b katastriüksuse sihtotstarbeks sotsiaalmaa; Mahlamäe tn 2c katastriüksuse sihtotstarbeks sotsiaalmaa; Mahlamäe tn 2d katastriüksuse sihtotstarbeks sotsiaalmaa; Mahlamäe tn 2e katastriüksuse sihtotstarbeks sotsiaalmaa; Nõlvaku tn 3 katastriüksuse sihtotstarbeks sotsiaalmaa; Tartu mnt 27e katastriüksuse sihtotstarbeks sotsiaalmaa.

Kanda majandustegevuse registrisse OÜ Deckol Trans, kosmeetika-teenuste osutamine Kirde 2a; Oiri AS, fotograafiateenuste osutamine Puiestee 1; Elva AMS kaubanduse korraldajana avalikul üritusel "Maarjalaat".

Esitada eelnõu linnavalikogule:

-Elva Linnavalikogu 15. juuni 2009.a määruse nr 6 "Elva linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri" muutmise

-OÜ-ga Elva Soojus sõlmitud rendilepingu muutmise

-Keskkatlamaja piirkonna soojustrasside Elva Soojus OÜ omandisse andmine

-Haldusüksuste vahelise piiri korrigeerimisega mitte nõustumine

-Elva Linnavalikogu 30. mai 2005.a määruse nr 8 "Kaugküttepiirkonna määramine ning võrguga liitumise ja võrgust eraldumise tingimuste ja korra, kaugkütte üldiste kvaliteedinõuete ning soojuse

piirhinna kooskõlastamise korra kehtestamine" muutmise

-Elva Gümnaasiumi pedagoogide töötasustamise alused ja palga alammäärad

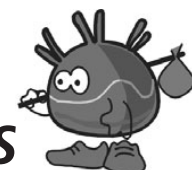
-Elva Linnavalikogu 27. märtsi 2006.a otsuse nr 7 "Elva Linnavalitsuse struktuuri, teenistujate koosseisu ja palgamäärade ning palgatingimuste kinnitamine" muutmise

-Raha eraldamine Elva linna 2009. aasta eelarve reservfondist

Anda Elva Linnavalitsuse **tänukirja** Elva Gümnaasiumi õpetajatele Leila Vaardtile, Silvi-Johanna Jürgensonile ja Malva Mihkelsile.

Maia Kukk, linnasekretär

OSALE VVV SUVISES MATKAMÄNGUS

Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutus kutsub osalema peredele, seltskondadele ja loodushuvilistele mõeldud matkamängus.

Meie matkamängus osalemiseks on oluline seikluslust ja osalemisrõõm. Matkamängus osalemiseks tuleb otsida üles ette antud punktid Elva puhkepiirkonnas ja VVV matkaradadel. Matkamängu võitjatele rohkesti auhindu, osavõtjatele üllatused.

Matkamängu peaauphind on kanuumatk 10-le Elva jõel koos Mosina matkamaja kasutamise ja piknikuga.

Vt. ka teisi auhindu meie kodulehelt. Matkamängus osalemise tingimused leiad kodulehelt <http://www.vvvs.ee/91/7571> Info sihtasutus@vvvs.ee või tel. 508 8359

Matkamängu toetavad:

Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutus, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Nõo Vallavalitsus, Sihtasutus Luke Mõis, Waide motell, SA Tartumaa Tervisespordikeskus, Hellenurme Vesiveski, Seiklusmatkaklubi Toonus Pluss, MTÜ Stellaarium, OÜ NRKT, Luke Farmimeierei, Andres Tamme Soone talu, SA Teaduskeskus AHA, AS Cautus, Rõngu vald, Rõngu Mahl ja Rõngu Aed.

ARVAMUS

Kuidas kodustada kortermaja?

Ometi kord on tänava ka presidendi tasemel võetud hinnata kortermajade heakorda ja väljanägemist ning seeläbi tunnustada ka kortermajade ühistööd. Ei saa ju kuidagi unustada, et 2/3 Eestimaa elanikest elab täna veel kortermajades.

Tugevalt üldistades võib muidugi öelda, et kortermajade elanike omanikmentaliteet on teine ja jõupingutused sageli suunatud sellele, mis toimub oma korteri nelja seinavahe vahel. Kõikide ülejäänud ruumide ja maaümbruse korrashoid nõuab elanikelt head koostöötahtet. Elu näitab, et just viimaseks pole korteriomaniikud sageli valmis. Küllalt palju jääb häid otsuseid selle taha, et üks inimene majast on vastu.

Siiski on ka kortermajast võimalik kujundada kodu kõigile, kes seal elavad. Noored tahaksid mängida maja hoovil palli või tegelda spordiga, kuid nende rajamisest sageli loobutakse, sest pallimäng häirib osasid maaelanikke. Laste mänguväljaku rajamisel peaks arvestama, et seal oleks vanematele ka istekohad, kasside ja koerte ja laste oma ohutuse huvides aed ümber ja mänguväljak ka maja akendest hästi nähtav. Istekohti võiks majade ümbruses olla üldse rohkem.

Haljastusega saab muuta kiviarpide vahelise ala väga mõnusaks puhkekohaks, mis maandab hästi stressi ja vähendab ka majade vahele tekkivaid tuulekoridore.

Et majade ümber säiliks roheline ja oleks võimalik parkida ka autosid, pole tänapäeval vaja enam parklat ilmtingimata asfalteerida, vaid sillutada näiteks murukiviga. Murukivide avad täidetakse mullaga, kuhu külvatakse muru. Murukiviga sillutatud pind on juba aasta-kahega haljas ja peab vastu ka sõiduauto-de parkimisele. Murukivi on ka keskkonnamõõdukas, sest sajuvett pole vaja kanalisatsiooni juhtida, see imbub maapinda.

Sageli näeme kortermajasid, kus osad rõdud on lopsakalt haljastatud, samas kõrval on väike kastike või pole üldse midagi. Ühtse mulje loomiseks tasuks muretseda

kõigile ühesugused kastid ja need kujundada ühesuguste lilledega või saavutada korrapärasus ja rütm sel moel, et paigaldada ühesuguste lilledega rõdukastid üle ühe akna või korruse.

Välismaal on levinud nn perekeskused, kus veedetakse peredega mõnusalt õhtuid või ka ter-temajade elanike omanikmentaliteet on teine ja jõupingutused sageli suunatud sellele, mis toimub oma korteri nelja seinavahe vahel. Kõikide ülejäänud ruumide ja maaümbruse korrashoid nõuab elanikelt head koostöötahtet. Elu näitab, et just viimaseks pole korteriomaniikud sageli valmis. Küllalt palju jääb häid otsuseid selle taha, et üks inimene majast on vastu.

Nüüd võivad ühistud küsida, et kust võtab üks ühistu selleks kõigeks raha, kui muresid on teisi, alates küttekuludest vähendavatest investeeringutest, maja soojustusest, kanalisatsioonist ja muust. Hädapäraseks korrashoiukski napib. Ent kui väga otsida, siis juba on võimalusi siingi. Mitmed omavalitsused on eraldanud rahasid näiteks ööde korrashoiuks, parklate rajamiseks, majade värvimiseks ja muudeks ühistprojektideks. Aga kortermajadel on võimalus moodustada ka ühiselt näiteks uus mittetulundusühing, mille abil oleks võimalik taotleda ka lisaraha läbi projektide. Ennekõike on aga vaja ka kortermajade elanike mõtlemine saada sinnamaale, et maja, kus on minu korter, vajab samamoodi ka minu panust selle korrashoiuks, nagu eramaja omanikud panustavad oma majadesse. Ehk siis asugem tegutseda, õppigem kirjutama projekte ja kodustagem linnalikkude eluruumi.

Elva linnavalitsuse komisjon sõidab mööda kuneimaid koduaedu taas 17. augustil, mil visatakse pilku ka kortermajadele. Olgem siis mõnusad!

Sirje Veldi,
toimetaja

Tartumaa Muuseumis (Pikk 2, Elva)

näitus
PIIRID

Väljas erinevate aegade kaardid, plaanid ja joonised Tartumaa Muuseumi kogudest.

Avatud 26. septembrini
T – R 10 – 17 ja L 10 – 15 **Ootame külla!**

Kompostimine säästab raha

Sorteeritud jäätmed kompostitakse kas oma õuel (nn väikekompostimine) või viiakse töötlemiseks suurtesse ettevõtetesse või prügimägede kompostiaunadesse (eraldi kogumise). Väikekompostimine nõuab elanikelt loomulikult rohkem aega ja vaeva, kuid premeerib vaevanäijaid kulude kokkuhoiu läbi. Keskkonna seisukohalt on parem, kui jäätmeid ei oleks vaja vedada.

Kui ühistus kavandatakse kompostimise alustamist, tuleks elanikelt küsida osalemissoovi nt vastavate küsitlusblankettide abil. Kõik ei pea alguses kompostimises osalema, kuid mida rohkem inimesi osaleb, seda suurem on kokkuvõtte, mis saavutatakse tänu vähenenud jäätmevooludele.

Kompostivale ühistule ei piisa pelgalt kompostist. Pärast kompostimisotsuse vastuvõtmist tuleks hankida korraga kõik kompostimistarvikud. Nii on kompostimine edaspidi lihtsam ega tekita ootamatuid probleeme.

Kompostimise alustuspakett sisaldab järgmisi tarvikuid:

- * komposter
- * korralikult soojustatud ja näriliste eest kaitstud, maht vähemalt 500 l
- * sidusainevõlv, nt 240-liitrine plastist prügikast
- * paar kotti sidusainet
- * sidusaineküvel
- * keskmise suurusega plastküvel
- * kompostitermomeeter – ärge kasutage klaasist elavhõbetermomeetrit. Võite kasutada ka hangu.
- * hang – laiade piikidega aiahang on sobiv vahend komposti tühjendamiseks

Kodumajapidamises tekkivate jäätmete kompostimine on hea tahtmise juures võimalik ka kortermajades. Igatahes on see mõttekam tegevus kui lasta olmejäätmed kalli raha eest lihtsalt ära vedada. Tänapäevased kompostid võimaldavad jäätmete kompostimist vabalt korraldada ka näiteks kortermaja keldris.

* jäätmeämbrid kööki- peredes on 5-10 liitrit
Soovi korral võib jäätmeämbrid osta ühiselt, siis on hind soodsam.

Näiteks ühest 600-liitrisest kompostist piisab 10-15 majapidamisele, kui komposter jagatakse vahepeal kahte ossa. Suuremates ühistutes on vaja kaks või rohkem kompostrit.

Ühistutes paigutatakse komposter tavaliselt prügiaedikusse. Nii saab kõik jäätmed viia samasorti sorteerimiskohta. Toimiv kompost "hingab" tugevalt. Seetõttu peab kom-

KOMPOSTIMISE ABC

BIOLAGUNEVAATE JÄÄTME KONTAINERISSE TULEB PANNA:

- ▶ Liha- ja kalajäätmed, köögi- ja puuviljad, köögi- ja puuviljade koorimisjäätmed, leib, sai, poolfabrikaadid, pagaritooted ja kondiitritooted, juustud, või ja margariin ning muud tahked toidujäätmed
- ▶ Majapidamisepaber, pabersalvrätid, kohvipaks, paberfiltrid, teepakid
- ▶ Toataimed ja lõikelilled

BIOLAGUNEVAATE JÄÄTME KONTAINERISSE EI TOHI PANNA:

- ▶ Suured kondid
- ▶ Toiduõli, supid, kastmed ja muud vedelad toidud ja toiduained
- ▶ Piim, hapupiim ja kõik muud vedelikud
- ▶ Kile, metall, klaas, tuhk, suitsukonid, pakendid, vahatatud ja kiletatud papp, täis tolmuimeja kotid ja muud bioloogiliselt mittelagunevad jäätmed

postri asukoht olema hästi õhutatud.

Komposter on kõige parem panna kruusapinnasele, sest vettimise vältimiseks peab liigne vesi kompostist välja pääsema. See nn imbvesi ei ole ohtlik, kuid võib määrada ära nt prügimaja põranda. Kui ühistus kasutatav komposter paigutatakse tihedale pinnale, on selle jaoks saadaval eraldi nn imbveenõu.

Kogemus on näidanud, et kompostimine läheb kõige paremini käima, kui elanikele korraldatakse ühine jäätmete sorteerimise ja komposti kasutamise teemaline nõustamiskoosolek. Igasse majapidamisse tasub anda kirjalik sorteerimisjuhend.

Komposti eest vastuta-

vad isikud oleks hea välja valida juba enne kompostimise alustamist. Vastutav isik võib olla nt majahoidja või hooldusfirma.

Tavaliselt tegeleb kompostiga rühm vabatahtlike maaelanikke. Näiteks 4-5 inimese "kompostklubi" on juba piisav, sest kompost vajab vaid vähe aega, tavaliselt on umbes 10 minutit nädalas piisav. Hooldamise võib jagada näiteks ühe või kahe kuu pikkusteks vahetusteks.

Komposti jäätmeid tuues laotab iga elanik nende peale õhukese kihi sidusainet. Sidusainet pannakse umbes pool toodud jäätmete kogusest. Kompostihoolida ja hoolditakse selle eest, et sidusainevõlv jätkuvalt sidusainet. Samuti on hooldaja ülesandeks segada komposti umbes kord nädalas. Segamine ei lase kompostil liiga tihedaks muutuda ja tagab ühtlase lagunemise. Liiga tihti ei maksa komposti segada, muidu muutub see liiga kuivaks.

Komposti niiskuse jälgimine on kompostihoolida ja tähtsamad ülesanded. Komposti segades võib hõlpsasti määrdada, kuidas komposti mõni osa, tavaliselt keskkoht, on liiga kuivanud. Kuiva komposti tuleb tugevasti kasta, nt 600-liitrine komposter võib vajada korraga kuni 60 liitrit vett.

Kui kasutusel on kaks kompostit, on tähtis hooldada ka "hauduvat" kompostit. Ilma hooldamiseta hauduv kompost tiheneb ja kuivab ning komposteerumine lakkab.

Hästi toimiva kuumkomposti võib tühjendada umbes kuue nädala pärast selle täitmise lõpetamisest. Ka komposti tühjendamine on kompostihoolida ülesanne. Tihti tühjendavad hooldajad kompostri üheskoos.

EPP

Säästumarket teeb läbi uuenduskuuri

Elva Säästumarket suletakse renoveerimistöökohaks 15. augustil ning avatakse klientidele taas 21. augustil kell 10 hommikul. Renoveerimistöökohas käigus saab kauplus uue rõõmsama värvilahenduse, muutub Säästumarketi logo ning ka kaupluse sisustust uuendatakse. Juurde lisatakse mugavaid riideid ning külmikuid, kuhu tõstetakse seni kastides ja alustel olnud tooted. Saia-leivatooted ning puu- ja köögiviljad asetatakse käepärastele kõrgusele poodiumitele. Uuenduste käigus paraneb Säästumarketi kaubavahetus, sortiment laieneb 1700 tooteni senise 1200 asemel. Eelkõige suureneb värske piima- ja liha-

toodete valik, juurde tuleb hoidiseid ja beebitoite.

Säästumarketi kontseptsioonimuutused algasid eelmise aasta oktoobris. Elva Säästumarket on järjekorras juba 52. renoveeritav Säästumarket. Viimased viis Säästumarketi renoveeritakse septembri lõpuks.

"Siiani on tehtud muudatused klientide poolt väga soovijalt vastu võetud," ütles turundus- ja kommunikatsioonijuht Evelin Mägiöja. "Pärast esimesele kaupluse renoveerimise korraldatud kliendiküsitluse tulemustest selgus, et uuenenud Säästumarketi olid rahul või väga rahul enam kui 2/3 Säästumarketi klientidest." EPP

ALANUD ON FOTOKONKURSS MÄRKA MIND! 2009

Tähtaeg 1. oktoober

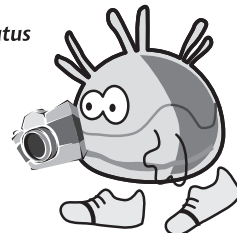
Vapramäe-Vellavere-Vitpalu Sihtasutus
kutsub kõiki huvilisi osalema
fotokonkursil "Märka mind!" 2009

Osaleda saab kolmes vanuseklassis:

- Kuni 11 aastased
- 12-16 aastased
- 17 aastased ja vanemad

Konkursi eesmärk on märgata ja jäädvustada looduses kõige väiksemaid elus või eluta looduse elemente. Igas vanuseklassis antakse välja 3 auhinda, lisaks eriauhinnad. Eraldi auhinnad Elva puhkepiirkonnas tehtud fotodele. Auhiinad võitjatele antakse kätte konkursi lõpuriisusel 23. oktoobril 2009 Waide motellis. Internetihääletus toimub 5.-15. oktoobri 2009 internetileheküljel www.vvvs.ee.

Žürii töös osalevad loodusfotograafid Arne Ader ja Urmas Tartes. Fotokonkursi tingimused leiad meie kodulehelt <http://www.vvvs.ee> Info telefonil 525 4172 või sihtasutus@vvvs.ee

Miljonilinnast männilinna

JUUBILAR Müüja Selje Kevorkova

8. augustil 70. sünnipäeva tähistav Selje Kevorkova on kolmkümmend aastat elanud Usbekistani pealinnas Taškendis.

Milvi Kapaun

Kuidas Taškenti elama sattusite?

Elasime perega Tartus. Olin 17-aastane, kui tutvusin oma praeguse abikaasa Pjotriga. Kohtusime kohvikus. Tuli minu juurde ja hakkas rääkima. Ära rääkis! Kui abiellusime, tahtis abikaasa ema, et poja pere temaga koos Taškendis elaks. Pjotril oli ka kaks venda, kuid ema eelistas teda. Nii sõitsingi 1962. aastal koos abikaasa ja viieaastase tütreaga Usbekistani elama.

Kuidas teie vanemad sellesse suhtusid?

Siin Eestis kardeti, et mind seal maha müüakse. Tol ajal käisid need jutud Aasiasse ja Aafrikasse abiellunud valgete tüdrukute müümistest ja vargustest. Minu vanemad olid nõus, et sinna elama lähen, aga vanaema kartis küll.

Millega seal tegelesite?

Keskkooli lõpetasin Taškendis. Töötasin kaadrite inspektorina, teaduste ühingus vanemkorrektorina ja osakonnajuhatajana, Taškendi lennuväljal radist-telegrafistina. Abikaasa otsis, kus oleks parem töökoht ja parem palk, leidis tutvuse kaudu jälle parema koha. Ise töötas ta mehhaanik-insenerina meditsiinilise aparatuuri paigaldamisel ja remontimisel.

Kuidas võõral maal kohanesite?

Kombed, kliima – kõik oli erinev ja harjumatu. Päeval on seal väga kuum, üle 50 kraadi päikese käes, öösel hästi külm. Alguses oli mul ihu iga päev kanahahas, kui väljas käisin, tapsipi kohanesin. Kõik suhtused minusse hästi: abikaasa, tema sõbrad-sugulased ja minu töökaaslased. Kui sinna elama asusin, peeti mind tänaval sageli kinni, küsiti kust pärit, tehti isegi abieluettepanekuid. See oli suur linn, elanikke kaks miljonit. Tihe liiklus, palju inimesi... Harjusin sellega. Mulle meeldis, et rahvast on hästi palju. Meil käisid sageli sõbrad-tuttavad külas. Öö läbi võisid käia, uks oli lahti ja laud kaetud. Kõik väga tahtsid tulla meie poole, neile meeldis seal. Kohatasin Taškendis ka eestlasi, keda sai külla kutsutud. Tegime neile lõunamaiseid toite.

Sealkandis on sage li maavärinaid. Kuidas need üle elasite?

Neid tuli seal mitmel korral ette. Alguses elasime ema juures ühetoalises korteris. Maja purunes 1966. aasta maavärinas. See algas öösel. Ma-

Selje Kevorkova koduaias õitsevate lillede hulgas roose küll pole, kuid sünnipäevaks kingitakse juubilarile kindlasti tema lemmikuid – valgeid roose. Foto: Milvi Kapaun

gasime. Äkki kõik värises, seinad pragunesid – see oli nii jube! Saime ruttu majast välja. Inimesed jooksid ja kisasid. Maja seinad kokku ei varisenud, need olid meetripaksused, kuid suured praod olid sees. Siis tuli juba kiirabi ja miilits, toodi telke ja asju. Elasime kuu aega telkides, siis saime 2-toalise korteri, hiljem 4-toalise. 2-toaline korter oli neljandal korrusel. Ükskord pidasime sünnipäeva, kui äkki oli jube maavärin! Kõik panid suure jooksuga treppidest alla. Ega seal ei mõtle, et midagi kaasa võtad. Vaatad, et majast välja saad! Maja pidas vastu. Oli 6-palline maavärin. Hiljem läksime tuppa, pidasime sünnipäeva edasi. Siis oli juba 2-3 palli – see pole midagi.

Kuna Eestisse tagasi tulite?

Kui ämm suri, hakkasime Eestisse korterit või maja otsima. Väga raske oli saada. Tahtsin elamist oma kodulinna Tartusse, kuid sinna ei saanud. Tartus ei müüdnud majasid sellel ajal nii palju ja mis oleks meeldinud, olid juba müüdnud. Õde leidis selle maja Elvas, mille 1991. aastal ostisime.

Kuidas Elvas meeldib?

Elvas on värske õhk. Puhas ja vaikne. Ei ole suurt liiklust. Eluaeg elasin suurlinnas, harjusin sellega ja tegelikult mulle meeldis suures linnas elada. Kui Elvasse tulim, siis tundus nagu linn oleks tühi, midagi on puudu. Ei ole liiklust, ei ole rahvast nii palju. Harjumatu vaikne.

Millega praegu tegelete?

Olen kaks viimast aastat Tartus Maximas müüjana töötanud. Pension väike, tuli tööle minna. Saan pensioni 30 tööaasta eest, see pole suur. Algul ei tahtnud mulle pensioni üldse anda, sest tööstaaži Eestis pidi olema 15 aastat, aga

mul viis aastat. Siis muudeti seadust – pensioni saavad kõik, kellel on Eesti kodakondsus.

Teie peres on kõigil Eesti kodakondsus?

Tütar ja tütrepoeg said Eesti kodakondsuse minu järgi. Abikaasa on rahvuselt armeenlane, temal ei olegi kodakondsust. Usbeki kodakondsust ta ei võtnud, Armeenia oma ka pole ja Eesti kodakondsust ka ei antud. Käis eesti keele eksamil, 49 protsenti tuli välja. Eesti konstitutsiooni tegi viitele, eesti keelt millegipärast ei saanud. Nüüd on tal välismaalase pass. Omavahel räägime natuke eesti keelt, aga pikem jutt kipub ikka vene keele peale minema.

Mida teete vabal ajal?

Käin koos tütrepojaga rattaga sõitmas ja suusatamas. Tervise üle kurta ei saa, väike füüsiline koormus metsarajal hoiab vormis. Kui aega jääb, koon sokke, kindaid ja kampsuneid ning tikin diivanipatju ja raamitud pilte.

Söögivalmistamisel on menüüs ka Aasia köök?

Ikka. Meeldib omavalmistatud ehtne plov ja dolma (viinamarjalehtedesse keeratud hakkliha). Varem sai spetsiaalseid Aasia maitseaineid ja viinamarjalehti osta vaid Rimist, nüüd ka teistest poodidest. Plovi valmistamisel kasutatakse maitseainetekogu, kus sees kurkum, barbariss, pipar, spetsiaalsed köömned ja koriander siin saada polegi. Tütar tõi neid viimati Königsbergist.

Parimad sündmused teie elus?

Kindlasti tütre ja tütrepoja sünd. Abiellumine. Mul on ideaalne abikaasa, hoiab oma peret ja on püüdnud selleks ka hästi teenida. Meil on koos elatud 50 aastat ja see on olnud ilus aeg.

10 AASTAT

ELVA POSTIPOISS
236, 06.08.1999

► Elva Tarbijate Ühistu lipulaev Elva Edu kauplus tähistas esimest ümmargust juubelit – viie aasta eest avas renoveeritud kauplus oma ukse Edu keti poena.

► AS-i Tartumaa Vesi juhatuse esimees Edmund Eismel poolleiolevast administratiivhoonest: "Tartumaa Vesi vajab seda maja nagu hingeõnnistust, praegu pole firmal üldse tootmispinda. Majandusliku surutise ajal polnud võimalik ehitustööde jätkamiseks laenu saada ja veeteenuste hinda all hoides ei suuda me ka nii palju koguda."

► Kirikuõpetaja Ago Viljari haud sai kümme aastat pärast tema surma mälestusmärgi, kivisse raiutud avatud raamatu.

► Elvalasi kutsutakse Kuningriiki, Johan Straussi muusika õhtule Elva laululaval.

► 50 kilose suhkrukoti sai osta 270 krooni eest.

Lõuna-Eesti
ERAMETS
Lõuna-Eesti
Erametsa OÜ
ostab
metsakinnistuid

Tel. 507 2544
www.erametsa.ee

OÜ BROMMAPLAN
müüb
LÕHUTUD
KÜTTEPUID
koos kojutoomisega,
vedu tasuta!
* Teostame
hooldus- ja raietöid
* Veoteenus, kaevetööd
5373 5466

SPORT

Linnapea juures vastuvõtul

Neljapäeval oli Elva linnavalitsuses vastuvõtul Euroopa juunioride meister kolmikhüppes Liane Pintsaar koos oma esimese treeneri Margit Aidlaga. Linnapea Reno Laidre ja abilinnapea Toomas Järveoja tänasid sportlast ja treenerit väljapaistva saavutuse puhul ning tunnustasid rahalise preemiaga.

1.-2. augustil Tallinnas Kadrioru staadionil toimunud Eesti meistrivõistlustel kergejõustikus oli Liane Pintsaar jätkuvalt heas hoos ning võitis meistritiitli nii kaugus- kui ka kolmikhüppes. Esimesel võistluspäeval hüppas ta kolmikut 13.77, millega edestas Kaire Leibakut 13 sentimeetriga. Kaugushüppe võitis Pintsaar isikliku rekordiga 6.40. Teiseks jäi 6.34 hüpanud Sirka-Liisa Kivine.

Pildil abilinnapea Toomas Järveoja (vasakult), Liane Pintsaar, Margit Aidla ja linnapea Reno Laidre.

Tekst ja foto: Milvi Kapaun

Medalid orienteerumises

Elmisel nädalavahe- tusel selgitati Eesti meistrid orienteerumissprintis Põlvas ja öisel rajal Saarjärvel. Elvast osales seitse orienteerajat. Marili Zimmermann sai N16 vanuseklassis sprindis hõbemedali ja öisel rajal pronksi. Karmen Alnek võitis N20 klassis mõlemal võistluspäeval hõbemedali. N14 vanuseklassis sai Margret Zimmermann sprindis pronksmedali ja oli teisel võistluspäeval nel-

jas. Orienteerumissprinti võistlustel osalenutest oli Airi Alnek N21 klassis 11., Kristi Alnek 17., Kalev Ermits M18 vanuseklassis 7. ja Toomas Ellervee M45 klassis 8.

Eesti meistriks nii sprindis kui öisel rajal tuli mehestest Markus Puusepp. Naistest oli sprindis parim Annika Rihma, öisel rajal tuli meistriks Kirti Rebane.

EPP

16. augustil kell 19

JÄAAEG 3

Pärast seda, kui juhmivõitu Sid kaob allpool jääd ja lund asuvasse salapärasesse maailma, asuvad sõbrad teda päästma. Seda tehes puutuvad nad kokku nii lendavate kui sammuvate dinosaurustega, võitlevad elusloodusega ja leiavad endale uue kartmatu abilise, kelle elu sisuks on kassi-hiire mäng suurte kiskjatega.

Pilet 40.-

EELK Nõo Püha Laurentsiuse koguduse kuulutusnädal

10.–15. augustil Nõo Püha Laurentsiuse kirikus (Tartu mnt 2, Nõo)

E, 10. august kell 18 Koguduse nimepäeva jumalateenistus.

Armulaud. Jutlustab EELK Jõhvi koguduse õpetaja Peeter Kaldur. Orelil Svetlana Kekiševa. Esinevad lauljad Uuraise koorist (Soome).

T, 11. august kell 18 Jumalateenistus. Jutlustab EELK Kose koguduse õpetaja Mare Palgi. Orelil Kahro Kivilo.

K, 12. august kell 18 Jumalateenistus. Jutlustab EELK Kadrina koguduse õpetaja Meelis-Lauri Erikson. Orelil Külli Erikson.

N, 13. august kell 18 Kontsert "Pireti lood ja laulud".

Piret Stepanov (orel), ansambel Dionysius ja EELK Valga praostkonna kirikumuusikud.

R, 14. august kell 18 Kontsert.

Villu Veski (saksofon) ja Tiit Kalluste (akordion).

L, 15. august kell 18 Kontsert-vesper "Kodumaine viis".

Heiki Mätlik (klassikaline kitarr).

Kõik kuulutusnädala kontserdid on tasuta.

Aasta meistritiitel Kait Kompusele

26. juulil Türi Kihli krossirajal toimunud Eesti meistrivõistluste neljandal etapil motokrossis jagati välja aasta esimesed meistritiitlid ka quadracerite sõitutes. Quadide 100 ja 200 sõitute lõplik paremusjärjestus selgitati pärast teist sõitu.

Kait Kompusele algas quad 200 esimene sõit kohe suure pingega, kui esimesel ringil purunes käiguvahetushoob. Sissejäänud neljas käik hakkas sidurit lõhkuma, oli ainult üks mõte – kas sidur peab pool distantsi vastu, et saada tulemus kirja. Seekord oli siiski õnne ja Kait jõudis läbida neli ringi. Esimese sõidu võitis Kaspar Haiba Läti poiste Kristaps Veinbergi ja Ralfs Reinfeldsi ees. Teiseks stardiks saadi katkised osad vahetatud, kuid pinge oli ikkagi suur. Teine sõit kulges algusest lõpuni Kait Kompuse juhtimisel ning finišis oli vahe juba teisel kohal lõpetanud Ralfs Reinfeldsiga 20 sekundit. Kolmas oli Kaspar Haiba. Türi etapi paremusjärjestus: I Kaspar Haiba, II Ralfs Reinfelds, III Kristaps Veinberg, 4. Kait Kompus ja 6. Kaidor Kompus. Eesti meistritiitli võitis kokkuvõttes viieteistkümne osaleja hulgas Kait Kompus, teine oli Ralfs Reinfelds ja kolmas Kaspar Haiba. Kaidor Kompus jäi võrdsete punktidega viien-

daks.

Ka quad 100 klassi jagus traagikat. Vahetult enne finišit purunes esimest sõitu juhtinud Kevin Saarel sõiduki mootor, sellega kadus ka aasta üldvõidu medal. Esimese sõidu võitis Jens Lootus Romet Jürgen-soni ja Martin Adamsoni ees. Teise sõidu võitis Jens Lootus. Talle järgnesid Martin Adamson ja Kristians Mieziš. Türi etapi võitis Jens Lootus. Martin Adamson oli teine ja Romet Jürgen-son kolmas. Johannes Sikk saavutas kuuenda koha. Eesti meistriks tuli Jens Lootus, teine oli Martin Adamson ja kolmas Kristians Mieziš. Johannes Sikk oli kokkuvõttes kaheksas.

Quad open klassis selgusid medalikohad samuti viimastel ringidel. Enne teise sõidu lõppu purunes seni medalikonkurentsis olnud Henri Mündil mootor ja Handro Hallikol kett. Esimese sõidu võitis Artis Rasmanis Mikus Nesko ja Helari Järve ees. Teise sõidu paremusjärjestus oli Artis Rasmanis, Helari Järve ja Janis Kirilko. Türi etapi võitis Artis Rasmanis, Helari Järve oli teine, Janis Kirilko kolmas. Eesti meistriks tuli Mee-isti meistriks tuli Mee-isteistkümne osaleja hulgas Kait Kompus, teine oli Ralfs Reinfelds ja kolmas Kaspar Kangur.

Kaido Kompus

Austa võitis Otepää rattamaratoni

Augustikuu esimesel päeval sõideti Otepää 10. rattamaratoni maastikurattamaratoni sarja Elion Estonian Cup kuues etapp. Valitsev Eesti meister maastikurattakrossis Caspar Austa läbis 58 kilomeetri pikkuse krossiraja alla kahe tunni ajaga 1:58.24. Teisena lõpetanud Alges Maasikmets kaotas võitjale 17 sekundit. Kolmas oli 40 sekundit Austast hiljem finišeerinud Jaan Kirsipuu.

36 km pikkuse poolmaratoni võitis Kristen

Kivistik jalgrattaklubist Viko. TÜASK ratturite võitis pronksmedali Maikel Kuusma. Esikümnest lõpetasid veel Kaarel Redi (7.), Margo Tamm (8.) ja Silver Mäoma (10.).

Kuue etapi kokkuvõttes on Elion Estonian Cup maratonsarja liider Caspar Austa Alges Maasikmetsa ees. Võitlussarja järgmine osavõistlus sõidetakse 16. augustil Rakkes.

EPP

Triatlonil võistlejaid mullusest enam

1. augustil toimunud Elva 22. triatloni võitis Raimo Raudsepp. Laste võistlusklassides osales viis Elva noort triatlonihuvilist.

Milvi Kapaun

Elva triatlonil, Eesti Triatloni Liidu karikasarja viiendal etapil osales erinevates võistlusklassides kokku 152 sportlast, mis on mullusega võrreldes poolesaja võrra enam. Võistlejaid oli ka Lätist ja Soomest. Noorim osaleja oli 7-aastane Sandra Marie Luts Soomest, vanim 73-aastane Maailma Veteraanide Euroopa meistrivõistluste medalivõitja triatlonis Aadu Liblikmann Sauelt.

Stardi- ja finišipaigaga Verevi järve ääres peetud võistlusel ujusid triatlonistid Verevi järves, sõitsid jalgrattaga Elva-Rannu maanteel ja jooksid staadioni parkmetsa radadel.

Elva triatloni võitis kolmekordne Eesti meister Raimo Raudsepp.

Elvasse võidumõtete võistlemas tulnud Raudsepp kindlustas konkurentidega turvalise vahe kahe esimese alaga. 750m ujumisdistantsilt kolmandana välja saanud Raudsepp tuli 20 km jalgrattasõidult üle minuti konkurentidest ees ning säilitas edu ka 4,8 km pikkusel jooksurajal. Teisena finišeerinud Eero Raudsepp kaotas võitjale 56 sekundit.

“Eesmärk oli teha tugev ujumine ja tugev ratas, et otsustavat seisu mitte jooksu peale jätta,” rääkis Elva võit-

Elva triatloni võitja Raimo Raudsepa lemmikvõistlus on täispikk triatlon Ironman.

Foto: Milvi Kapaun

duga ka karikasarja kokkuvõttes kindla esikoha kindlustanud Raudsepp. “On olnud tugev treeningnädal, väike väsimus on sees, aga võistlus läks plaanipäraselt, võib rahule jääda.”

Naistest oli parim mitmekordne Eesti meister triatlonis Helen Schmidt.

“Elva triatlonil olen juba lapsepõlvest saadik võistelnud, siia on alati tore tulda. Kerge võistlus oli, põhi-konkurentide polnud kohal,” ütles Schmidt. “Olen Viitna triatloni järel natuke väsinud, võtsin Elva võistlust kergemalt, pingutasin keskmiselt.”

Cevin Anders Siim Elvas teine

Sel hooajal esimest aastat C vanuseklassis aasta vanemate konkurentidega võistlev Cevin Anders Siim saavutas koduvõistlus-

tel Ekke-Kaur Vosmani järel teise koha. 100m ujumises konkurenti seitsme sekundiga edestanud Siim kaotas 5 km jalgrattasõidus oma vanuseklassi Eesti parimale ratturile Vosmanile minutiga. Hea jooksuga kahandas Elva poiss finišis vahe liidriga 27 sekundile.

“Ei saanud korralikku ujumist teha, Vosman ujus mul jalgade peal,” seletas Siim. “Jalgratas ei läinud ka kõige paremini – tee remont segas sõitu, üks poiss läks veel mööda. Jooks läks aga väga hästi ja kokkuvõttes võistlus ka.”

Koos Ceviniga võistlesid koduradadel veel Karl-Kristopher Tigane (C klassis 6.), Johannes Sikk (D klassis 5.), Mihkel Unt (D klassis 6.) ja Johanna Hendrikson (C klassis 5.).

Karl-Kristopher Tigasel on pinginaabri Cevini ees-

kujul plaanis triatloniga tõsisemalt tegelema hakata.

“Elvas olid mul kolmandad triatlonivõistlused. Praegu olen oma vanuses 12. kohal – pole viga,” rääkis Tigane. “See ala meeldib, tuleb tõsiselt tegelema hakata. Ujumises pole mul õiget liigutust sees, hakkankoos Ceviniga Tartus ujumistrennis käima.”

Soomest olid võistlemas Elvas vanaema juures külas olnud 9-aastane Simona Gilberta Luts (D klassi võitja) ja 7-aastane Sandra Marie Luts (D klassis 4.). Oma vanuseklassis Eesti triatlonisarja liider Simona Gilberta Luts elab ja käib iluuisutamise treeningutel Porvoos. Nädalavahetustel käib pere Eestis, kus Simona ja Sandra osalevad triatlonivõistlustel.

Austa ja Kuuskvere Eesti meistrid

28.–30. juulil olid Piri-ta velodroomil Eesti ratturite konkurentsi pakkumas ka Soome ja Läti sportlased. Võisteldi sprindis, jälitussõidus, paigaltstartiga sõidus, punktisõidus ja 30 ringi pikkusel lõpufinišiga grupisõidus (scrach) M-Eliit võistlusklassile. Meeskondlikult võeti mõtu sprindis ja jälitussõidus. Eesti Vabariigi 2009. aasta Meistri nimetusega tituleeriti vastavas vanuseklassis esikohale tulnud Eesti Jalgratturite Liidu litsentsiga võistlejad.

Esimesel võistluspäeval selgitati meistrid sprindisõitutes. M-Eliit klassis tuli Eesti meistriks 20-aastane tiitlikaitsja Daniel Novikov Kalevi Jalgrattakoolist. Novikovile pakkus väärilist konkurentsi 18-aastane klubikaaslane, juunioride võistlusklassi kiireim Eerik Idarand. Eesti meistrivõistluste arvestuses võitis sprindisõidus M-Eliitklassis pronksmedali TÜASK rattur Rainer Põvvat, Caspar

Austa oli klubikaaslane järel neljas. Noormeestest tuli neljandaks Henry Rebane.

Naistest võitis Eliit-klassis meistritiitli Maarja Kuuskvere. Teise koha sai Laura Lepasalu, Greta Reialu oli kolmas.

Meeskondlikus sprindis oli kiireim Kalevi Jalgrattakooli esimene meeskondkoosseisus Daniel Novikov, David Randoja, Eerik Idarand. TÜASK I ratturid Caspar Austa, Rainer Põvvat ja Henry Rebane võitsid hõbemedalid. TÜASK II meeskondkoosseisus Illar Lood, Oliver Parv, Martin Sööt oli 10.

Teisel võistluspäeval toimunud 4km individuaalsetes jälitussõidus saavutas Caspar Austa teise koha Marko Rebase järel. Rainer Põvvat oli 8., Illar Lood 12., Martin Sööt 15. Henry Rebane lõpetas M16 klassis neljandal kohal. Maikel Kuusma oli 17., Margo Tamm 27. Juunioridest oli Oliver Parv 10.

Maarja Kuuskvere sai neljanda koha, võitis Greta Reialu. Naisjuunioridest oli Katrin Kütt teine.

3km meeskondlikus jälitussõidus sai TÜASK meeskondkoosseisus Henry Rebane, Maikel Kuusma, Margo Tamm ja Oliver Parv seitsmenda koha.

Viimasel võistluspäeval oli 1km paigaltstartiga sõidus kiireim taas Daniel Novikov. Caspar Austa sõitis pronksmedalile. Rainer Põvvat oli 5., Martin Sööt 11., Illar Lood 15. Juunioridest oli Oliver Parv 10. Henry Rebane võitis noormeeste 500m paigaltstartiga sõidus pronksmedali. Maikel Kuusma oli 14., Margo Tamm 22.

Naiste 500m sõidus võitis Maarja Kuuskvere hõbemedali meistritiitli pälvitud Laura Lepasalu järel. Naisjuunioridest sai hõbemedali Katrin Kütt.

Scrachis (30 ringi, kokku 10 km) tuli ajaga 13.37, 23 Eesti meistriks Caspar

Austa Kalle Kriidi ees. Võitja keskmine kiirus 44,05 km/h.

Punktisõidus sõitsid M16 klassi noormehed 60 ringi 10 vahefinišiga. Maikel Kuusma oli 10., Henry Rebane 17., Margo Tamm 18. Juunioridest võitis punktisõidu kuue meistritiitliga võistluste edukaim rattur Eerik Idarand. Oliver Parv oli 11.

Tütarlaste ja poeglaste kuni 14-aastaste vanuseklassides anti medalid välja mitmevõistluse OMNIUM kolme ala (200m lendstart, 1km jälitussõit ja üks ring paigaltstartist) kokkuvõtte põhjal. Tütarlaste arvestuses pälvis meistritiitli Sirje Lepik. Margot Oinus sai hõbeda ja Mae Lang pronksmedali. Poistest tuli Eesti meistriks Siim Saavik Pärnu Kalevi Spordikoolist. TÜASKI noortest ratturitest oli Silver Mäoma kokkuvõttes 4., Kaarel Redi 6. ja Vahur Vahtra 9.

Milvi Kapaun

Elva Rull 2009

IV etapp 12. augustil

Peedu-Elva kergliiklusteel, kogunemine Kärneri tänava poolses otsas
Start avatud 18 – 20

Vanuseklassid:

11–12a. T, P

13–14a. T, P

15–16a. T, P

17a. ja vanemad N, M

Etapp, mis pidi toimuma 22. juulil, jäi vihma tõttu ära. 12. augustil otsustame, millal III etapi järele teeme.
Info: Maris Järveoja 5380 7206

RÕIVAKAUPLUSEKETT OHOO!
kaks poodi ELVAS

Kesk 23
 Laupäeval, 8. augustil
 lisakogus kaup!

Firmariided meeste!

Kesk 35
 Mõõgiti UUS KAUP!

Kvaliteetsed uued riided taskukohaste hindadega!

TEIE-ESKIISPROJEKT
 MEIE KRUNDID JA
 EHITUS ELVAS
 VALIKU VÕIMALUS
MAJA KÄTTE
1 AASTAGA
 TEL. 5346 9685

KASUMETSA
 KÜTTEKONTOR

KÜTTEPUUD
 KAMINAPUUD

529 2305
 734 9800

Sanlain Grupp OÜ

KONSUM

AjaO kauplustes

kuni 16. augustini
kampaania
SUUR SAAK

SUUR SAAK

Röstsai Fazer 280g	10.50	kg/37.50	4.90	kg/17.50
Maahärra borš külmutatud 450g	12.90	kg/28.66	9.50	kg/21.11
Pealinna peenleib 1kg viil.	22.50		14.90	
Friikartulid sirged 1kg	21.50		14.90	
Jogurt Gefilus 1kg (erinevad maitset)	22.90		15.90	
Makaronid Myllyn Paras 1kg	25.50		17.50	
Marli õuna-kirsijook 2l	28.40	L/14.20	17.90	L/8.95
Keeduvorst Moskva 600g (Valga LT)	24.90	kg/41.50	18.90	kg/31.50
Talleggi viiner 900g	46.90	kg/52.11	31.90	kg/35.44
Lõuna sardell kg (~2 kg pakend)	42.90		34.90	
Naiste/meeste sokid 4 paari			49.90	paar/12.47
Pesuvahend Woolite (color; black) 3l	165.-	L/55.-	71.90	L/23.96

... ja veel väga palju häid pakkumisi!

Tartumaa muuseum Elvas
 ja Pärnu muuseum
 pakuvad tööd
andmesisestajatele

Väljaõpe muuseumi poolt,
 vajalikud on arvuti kasutamise baasoskused.

Kandidaadid peavad kuuluma tööjõuturu riskirühma
 (noored töötud, pikaajalised töötud, vanemaealised
 töötud, puudega inimesed, lapsepuhkuselt naasvad
 emad, sõltuvusprobleemiga töötud).

Lisainfo:
www.tartumaamuuseum.ee/ESF_projekt_tootud
kaido@tartumaamuuseum.ee ja elmar@pernau.ee.

Sooviavaldus koos CV-ga esitada **21. augustiks**
 samal aadressil.

Töökoha loomist toetab Euroopa Liidu Sotsiaalfond.

Pöksi küttepuukontor müüb lõhutud KÜTTEPUID

kojutoomisega
510 4498

VVV 2009. aasta MATKASARJA KOLMAS MATK

Vapramäe-Vellavere-Vitpalu Sihtasutus korraldab
laupäeval 15. augustil kell 11
 matkasarja raames selle aasta 3. matka
JALGSIMATKA

Matk toimub Konguta vallas, Alt-Laari linnamäe ümbruses.

Matkatakse gruppideks jagatuna VVV retkejuhtide saatel
 Matka lõppedes väike kehakinnitus korraldajate poolt
 Matk on sobilik nii suurtele kui väikestele matkajatele
 Matkasarja nelja matka läbijat ootab sarja lõpus üllatus

Kogunemine kell 10.45 Alt-Laari linnamäe parklas.
 Tule koos pere või sõpradega!
 Matk on tasuta. Riidetuda ilmaoludele vastavalt.
 Neljalajalised sõbrad palume seekord koju jätta!
 Osalemiseks vajalik registreeruda
 telefonil 525 4172 või triinu@vvv.ee
 Matka toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus
 Ja A. Le. Coq.

OÜ Aqua&Waste Services pakub teenuseid:

- trasside ehitus
- santehnilised tööd
- veemootjate paigaldamine
- kaevetööd

OÜ AWS
 Elva Valga mnt 7
 Info tel. 529 3783,
 735 6466
 e-post aws@hot.ee

OÜ Lenory teostab

KANALISATSIOONI- JA VEETRASSIDE KRUNDISEISEID TÖID

Küsige pakkumist telefonilt
 521 4656
 või e-maililt
lenory@lenory.ee

LENORY

Epopõrandad ja fassaadid
www.koehitus.ee

EHITUS 5805 1648 Urmas
 514 8978 Kaspar

OÜ Elva Autokool
 Registreerime 19. augustil algavatele B-kategooria sõidukijuhi kursustele.
 Tel. 5664 5669; 745 7318
 Igal laupäeval lõppastme koolitus.

22. augustil algusega kell 10

UUSKASUTUSLAAT

"Aita uuele elule"

huviala- ja kultuurikeskuse "Sinilind" (Kesk 30) parklas.

Tule osta, müü ja vaheta.
 Sinule kasutu ese võib leida uue elu.
 Lastele MÄNGUASJALAAT.
 Toimuvad töötoad ja spordimängud.
 Kohal tervisetelk.
 Ära saab anda vanu rõivaesemeid.

Info ja registreerimine e-mailil:
hoolekoda@hot.ee või telefonidel
 5346 2888 (Kai) ja 5190 4190 (Kadri).

Elva Sinilinnus 5. septembril

MAAGIAPÄEV

kell 9.30 ürituse avamine

Sinilinnu saalis:
 10 - 10.50 Üllatusesineja
 11 - 11.45 šamaan Inge
 12 - 12.45 mida ütleb käsi inimese kohta – Milvi Koplus
 13 - 13.45 tervislik hingamine – dr. Hannes
 14 - 14.45 bioenergeetiline massaaž,
 Hiina taimsed ravimid – Leia Haljasorg
 15 - 15.45 šungiidi kivi, püramiidi ravi – Arved Lööke

Loengusaali paketi hind eelmüügist 100.- (müügil 3.-31. augustini)
 Alates 1. sept. ja tund enne algust kohapeal 125.-

10 - 16 hingetoas hingemandala valmistamine – Margus Rump
 12 - 15 kaartidelt ennustamine – Võhma Liina
 12 - 16 ravitseja, reikimeister Tõnu Aru
 Sinilinnu fuajees tutvustavad raamatuid šamanist-nõustaja Tiit Teras
 ja bioenergeetik Ingvar Luhaäär

Kell 16 Sinilinnu ees Maagiapäeva lõpetamine

Päeva juhhib igihaljas Aas

Mõnusat meeleolu pakuvad maagilised esinejad ja erinevad rahvamuusikud

Samal päeval Sinilinnu parklas
MAAEMA LOODUSLAAT
 kuhu on oodatud:
 * mahe- ja loodustooted
 * käsitöömüüjad
 * terviseteenuste pakkujad
 * ja muu sobiv kaup

Registreerime kauplajaid!
 Registreerimislehe ja info leiate aadressilt
www.maaema.ee
 Tel. 509 3979 ja e-post:
info@maaema.ee